

CarbonFarm - bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget samarbejder med i alt fire landbrug - to økologiske og to konventionelle - hvor der arbejdes med reduceret jordbearbejdning. De fire landbrug har status som demonstrationlandbrug i projektet, og deltagerne på temadagene i slutningen af maj besøgte to af landbrugene.

Målet er bæredygtige og kulstofopbyggende dyrkningssystemer

GUDP-projektet CarbonFarm - bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget var i slutningen af maj vært ved et foredrag med Stephen Briggs, rådgiver og CA-landmand fra England, samt en temadag for rådgivere, hvor deltagerne også mødte Stephen Briggs, fik indblik i arbejdet med dyrkningssystemerne og så forsøgene, hvor dyrkningssystemerne skal afprøves

JORDFRUGTBARHED

TEKST OG FOTO: IRENE BRANDT

Tørke er der ikke meget at stille op med, hvis ikke man kan vande sin jord. Det måtter deltagerne på temadagen om projektet CarbonFarm konstatere, da de om eftermiddagen besøgte to af projektets fire demonstrationslandbrug. Markerne var knastørre efter syv uger uden nedbør, og biolog Jørgen Axelsen fra Bioscience ved Aarhus Universitet havde måttet lede længe, da han dagen før havde besøgt markerne for at finde nogle af de smådyr, der bliver tilgodeset i et pløjefrit landbrug, og som kvitterer med at fouragere på bladlus og snegle.

På den ene ejendom var det ikke kun tørken, der drillede.

- Der er store problemer med ukrudtet, og det er en udfordring ved pløjefri økologi, som jeg er meget ydmyg overfor, sagde projektleder Janne Aalborg Nielsen, som inden turen ud i de tørkeramte, midtjyske marker havde fortalt deltagerne om projektet.

Bidrag til kulstofbinding

- I dag tærer det intensive landbrug på jordens kulstofindhold og mindsker biodiversiteten; men landbruget kan bidrage til kulstofbinding i jorden ved at sikre større tilførsel af organisk materiale til jorden via rødde og planterester kombineret med minimering af jordbearbejdningen, sagde Janne Aalborg Nielsen.

Og netop dette er formålet med projektet, CarbonFarm - bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget, som Janne Aalborg Nielsen er projektleder for.

I projektet, som varer fire år, vil der blive undersøgt, udviklet og implementeret bæredygtige dyrkningssystemer, som skal bevare og opbygge jordens frugtbarhed i både økologisk og konventionelt landbrug. Det økologiske landbrug skal udvikle sig imod mere bæredygtige og klimavenlige dyrkningsmetoder, mens det konventionelle, pløjefri landbrug skal udvikle sig hen mod et mindre forbrug af gødning og sprøjtemidler.

Conservation Agriculture

- I projektet tager vi udgangspunkt i dyrkningssystemet Conservation Agriculture, CA, som har vundet indpas mange andre steder i verden, fortalte Janne Aalborg Nielsen. Hun fortsatte.

- Økologisk landbrug har dog an-

dre vilkår at indføre CA under, end det konventionelle landbrug, idet økologiske landmænd har et stort behov for mekanisk ukrudtsbekæmpelse og hverken har adgang til sprøjtemidler eller kunstgødning; men ikke desto mindre er interessen for CA stigende blandt økologerne.

Økologisk CA

Janne Aalborg Nielsen konstaterede, at erfaringerne fra de konventionelle CA-landmænd viser, at ukrudtstryket er mindst ved direkte såning.

- Det er altså i den retning, de økologiske landmænd skal kigge, sagde hun, men det er en kæmpe udfordring for økologien.

Dækafgrøder, efterafgrøder og samdyrkning på markerne kan både bidrage til ukrudtsbekæmpelsen og til næringsstofforsyningen. Derfor er det, sammen med rækkedyrkning, nødvendige indsatser for at nå CA i økologisk landbrug, sagde Janne Aalborg Nielsen.

Forsøg og forskning

I projektet deltager fire bedrifter - to konventionelle, pløjefri og to økologiske. På alle fire bedrifter dyrkes der i år hestebønner i forskellige mere eller mindre pløjefri dyrkningssystemer. I 2019 vil der være vinterrug eller vinterhvede på forsøgsarealerne og i 2020 vil der være havre - eventuelt vårbøg.

- Samtidig med at vi i Økologisk Landsforening, ØL, og Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark, FRDK, følger forsøgene på bedrifterne, udfører forskere fra Københavns Universitet, KU, og Aarhus Universitet, AU, målinger af, hvordan CA påvirker forskellige faktorer. Forskere fra KU laver kulstofmålinger og modellering; mens forskere fra AU

måler kvælstofdynamik, lattergasemissionen om foråret og biodiversiteten i forsøgene, sagde Janne Aalborg Nielsen.

Maskiner er en del af projektet

Ud over ØL, FRDK, KU og AU deltager Agointelli og Dal-Bo i projektet, som også skal udvikle maskiner, der kan imødekomme det behov, CA-landmændene har for eksempelvis markredskaber, der kan tromle en efterafgrøde før såning eller skære såriller i en tæt måtte af afgrøderester.

Conservation Agriculture - CA

Tre hovedprincipper:

- ▶ Mindst mulig jordbearbejdning
- ▶ Varieret sædskifte
- ▶ Permanent afgrødedække

CarbonFarm - bæredygtige dyrkningssystemer i landbruget

Er et projekt som gennemføres i et samarbejde mellem:

- ▶ Økologisk Landsforening
- ▶ Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark
- ▶ Københavns Universitet
- ▶ Aarhus Universitet
- ▶ Agointelli og
- ▶ Dal-Bo
- ▶ Landmand Jacob Justensen
- ▶ Landmand Søren Havgaard-Christensen
- ▶ Landmand Per Bundgaard
- ▶ Landmand Anders Lund

Jacob Justesen fra Østbirk er konventionel CA-landmand og deltager i projekt CarbonFarm. Her fortæller han deltagerne på temadagen om sine erfaringer med direkte såning.